

GEEF DE AARDE DOOR

Het Wereld Natuur Fonds als publieksorganisatie:
groeien, verbinden en activeren

**Strategisch plan Wereld Natuur Fonds
Financieel boekjaar 2011-2013**

INLEIDING

De belangrijke uitdaging van het Wereld Natuur Fonds - om het verlies aan natuur wereldwijd te stoppen en de menselijke activiteiten binnen de fysieke spankracht van de aarde terug te brengen - is enorm. Strategisch opereren vergt daarom verregaande keuzes. We focussen ons op die onderdelen waar we een zichtbaar verschil kunnen maken. Als organisatie willen we daarom krachtige voorbeelden neerzetten, in de hoop dat deze breed navolging zullen vinden.

Hoewel een algemene roep om 'duurzaamheid' veel wordt gehoord, laat het maatschappelijk klimaat nog veel te wensen over om het verlies aan biodiversiteit te keren en de economie te vergroenen. Het politieke speelveld in Nederland is versplinterd, de invloed van de overheid neemt af, stigmatiserend populisme zorgt ervoor dat de kwaliteit van debat en bewijsvoering verslechtert en het Nederlandse bedrijfsleven neemt nog veel te weinig maatregelen om CO₂-uitstoot te beperken.

Het Wereld Natuur Fonds kiest voor een verbindende, niet partijpolitiek gebonden, constructieve toon die mensen inspireert om zelf een steentje bij te dragen. We blijven weg van overdrijving, willen laten zien in dat een leefbare toekomst voor mens, plant en dier in het verschiep ligt en sporen burgers, overheden, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties aan om de handen ineen te slaan. De natuur beschermen doe je samen.

In de periode 2010-2013 sluiten we nauwer aan bij het mondiale programma van het WWF-netwerk. Binnen dat programma selecteren we een beperkt aantal prioriteiten met gerichte aandacht voor de bescherming van enkele planten- en diersoorten – die als voorbeeld staan voor een hele keten aan leven – en een aantal gebieden en landschappen van grote ecologische waarde. Uit enkele programma's trekken we ons doelbewust terug.

De manier waarop wij werken, kenmerkt zich in toenemende mate door het gelijkwaardig optrekken met partnerkantoren in een aantal opkomende economieën. Bovendien investeren we fors in capaciteit en de ontwikkeling van achterban in andere landen

In Nederland maken we ons hard voor een versnelde vergroening van de economie, onder meer door het bevorderen van een schone en sterke sectoren en een verduurzaming van handelsketens met een mondiale reikwijdte. Ook besteden we aandacht aan natuurherstel, met als bijkomend voordeel dat we Nederlandse gezinnen vaker en dichterbij huis vertrouwd kunnen maken met de positieve resultaten van ons werk. Gaat het in grote delen van de wereld nog om het reduceren van verlies, in Nederland zitten we op een keerpunt. Na ruim een eeuw van achteruitgang hebben we nu een reële kans op een toename van de rijkdom aan planten- en diersoorten

Groei realiseren we de komende jaren vooral uit een hechtere samenwerking met bedrijven, uit nalatenschappen en uit een gerichte benadering van vermogende particulieren. We hopen in het jubileumjaar 2012 door het plafond van 1 miljoen donateurs te breken. We investeren in de uitbreiding van ons vrijwilligersnetwerk en we activeren een betrokken achterban steeds meer via sociale en nieuwe media. Aansprekende publiciteitscampagnes met een overkoepelend thema "GEEF DE AARDE DOOR" vormen het hart van onze zichtbaarheid.

De Nederlandse samenleving vertoont aan het begin van de 21^e eeuw behoefte aan bezielende verbanden. Het WNF streeft er naar om burgers van iedere levensovertuiging en alle leeftijden op de been te brengen voor de onmisbare natuur.

I. GEEF DE AARDE DOOR: NATUURBESCHERMINGSPROGRAMMA

1. Inleiding

De strategie van het Wereld Natuur Fonds voor FY 11-13 continueert een beproefde aanpak die geleidelijk voor successen in natuurbescherming heeft gezorgd. We ontwikkelen deze aanpak verder door meer focus aan te brengen, door het integreren van thema's en door afstemming met de doelstellingen voor 2020 van het WWF-Netwerk. Bij de voorbereiding van de strategie raadpleegden we stakeholders bij WWF in Indonesië, Brazilië, Rusland en Brussel, traden we in debat met Nederlandse opinieleiders en hielden we een strategiesessie met de Raad van Toezicht.

1.2. De natuurbeschermingsuitdaging van WNF

De natuurlijke rijkdommen van de aarde – planten, dieren, land, water en de atmosfeer – ondersteunen de ecosystemen van de planeet en de gezondheid en bestaansmiddelen van de mens. Maar we gebruiken 25 % meer natuurlijke bronnen dan de aarde aankan, met als gevolg dat planten- en diersoorten, leefgebieden, natuurlijke processen en lokale gemeenschappen onder toenemende druk komen te staan. Als alle 6,8 miljard mensen op aarde zouden leven als een gemiddelde Nederlander, zouden we nu al twee planeten nodig hebben.

1.3. Het WWF-Global Programme Framework (GPF)

Ver vooruit denken en nú doen kenmerken het Wereld Natuur Fonds. Het GPF bepaalt wereldwijde doelen met 2050 en 2020 als tijdshorizon. Het heeft 36 *kerensoorten* (planten- en diersoorten die als ambassadeur dienen voor een specifiek ecosysteem en impact ondervinden van de grote voetafdruk op de aarde) benoemd en daarnaast 35 prioriteitsgebieden en 5 wereldwijde drijfveren die verantwoordelijk zijn voor verlies van biodiversiteit. Op deze onderwerpen maken we verschil. De natuurbeschermingsstrategie van het Nederlandse Wereld Natuur Fonds gebruikt het GPF als vertrekpunt.

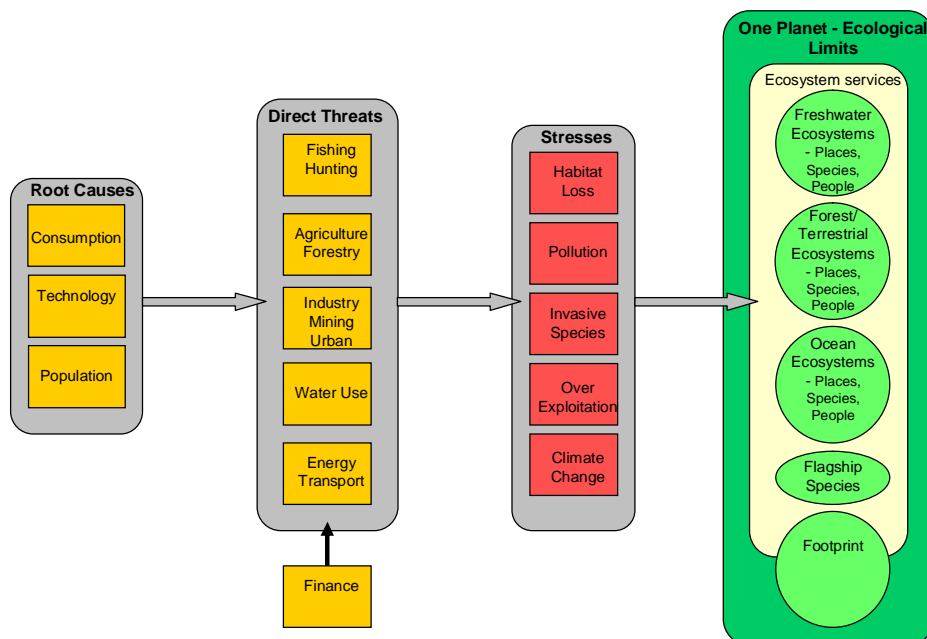
1.4. De rol van WNF

WNF is een belangrijke financier van het natuurbeschermingsprogramma van het wereldwijde netwerk en heeft als zodanig een speciale verantwoordelijkheid bij het behalen van doelen zoals vastgesteld in het GPF.

Als een Nationale Organisatie (NO) binnen WWF, werken we op 3 manieren. Als eerste investeren we in de bescherming van belangrijke gebieden en -soorten. Daarnaast richten we ons op de verduurzaming van productie, handel en consumptie. Tenslotte propageren we onze strategische visie op natuurbescherming in Nederland en winnen we publieke steun voor onze missie.

2. Conceptueel model

Onderstaande figuur geeft een goede schematische indruk van onze aanpak. Onze strategieën concentreren zich in de eerste plaats op de directe bedreigingen, met als doel om de druk op belangrijke gebieden en soorten te verkleinen en tegelijkertijd de ecologische voetafdruk van de mens op de aarde te verminderen.

2.1. Doelen

De natuurbeschermingsdoelen van WNF zijn gedefinieerd in directe relatie tot het mondiale programma.

Netwerk Biodiversiteitsdoel 2020

“ De biodiversiteit in de mooiste en belangrijkste natuurgebieden op aarde wordt beschermd en goed beheerd en de populaties van de ecologisch, economisch en cultureel meest belangrijke wilde diersoorten zijn hersteld en groeien..”

Het doel van het Wereld Natuur Fonds voor 2020:

Een aanzienlijke bijdrage leveren aan de bescherming van de kernwaarden in ten minste eenderde van WWF's prioriteitsgebieden en – soorten.

Sub-doelen:

- Op 15 prioriteitsplaatsen zijn specifieke doelen van ecosysteemintegriteit behaald
Geformuleerde doelen voor biodiversiteit in het Nederlandse ecologische netwerk zijn behaald
- Gespecificeerde doelen voor 12 kernsoorten (zie paragraaf 1.3) en 10 andere planten- en diersoorten zijn behaald.
- Natuurbeschermingsactiviteiten in selectieve gebieden en in leefgebieden waar belangrijke soorten leven, hebben bijgedragen aan de verbetering van de levensomstandigheden van de betrokken lokale bevolking.

Netwerkdool Ecologische Voetafdruk 2020

In 2020 is de mondiale voetafdruk van de mens kleiner dan in 2000 en zet de neerwaartse lijn door, met name in:

- Energieverbruik/gebruik van fossiele brandstoffen
- Gebruik van grondstoffen en natuurlijke hulpbronnen (gewassen, vlees, vis en hout)
- Gebruik van water

Het doel van het Wereld Natuur Fonds voor 2020:

Verschillende partijen in Nederland en de BRIC-partnerlanden (Brazilië, Rusland, Indonesie en China) hebben doelen bereikt die eraan bijdragen dat de gemiddelde temperatuurstijging op aarde deze eeuw onder de 2 graden Celsius blijft. Daarnaast willen we bereiken dat de ecologische voetafdruk van de mens zich beweegt binnen de draagkracht van de biosfeer.

Sub-doelen:

- a) De uitstoot van broeikasgassen is teruggebracht tot het doelniveau in Nederland en die van onze BRIC-partnerlanden
- b) Productie en consumptie van belangrijke grondstoffen in de BRIC-partnerlanden en in Nederland, leiden niet tot verlies van gebieden met een hoge natuurbeschermingswaarde (High Conservation Value Areas, HCVA) in prioriteitsgebieden van WWF.

2.2. Doelen Boekjaar 2011-2013

In de komende drie jaar streven we ernaar om samen met onze partners een aantal resultaten op te leveren die tezamen een substantiële stap voorwaarts betekenen naar de doelstellingen voor 2020. Ons programma kent 6 basisthema's die tegemoet komen aan de uitdagingen om biodiversiteit te behouden en een "groene" economie te ontwikkelen:

• Bossen• Zoetwater-ecosystemen• Oceanen & Kusten• Ecologische Netwerken & Soorten	}	Biodiversiteit
• Klimaatverandering• Voetafdruk & Markten	}	Groene economie

2.3. Integratie van de onderwerpen Armoede en Natuurlijke Bestaansbronnen

Natuurbescherming speelt zich af in een sociale en politieke context. Beslissingen over natuurbescherming beïnvloeden de levens van mensen en hun natuurlijke omgeving. Meer dan een miljard mensen zijn bijvoorbeeld afhankelijk van bossen voor hun levensonderhoud. We streven ernaar (voortvloeiend uit inzichten verworven in het programma dat uitgevoerd werd met de steun van DGIS¹) om in elk van onze veldprogramma's sociale gelijkheid en goed bestuur te integreren bij het beheer van natuurlijke hulpbronnen. Ook willen we de levensomstandigheden van de betrokken lokale gemeenschappen helpen verbeteren.

2.4. Biodiversiteit

2.4.1. Bossen

Meer dan de helft van alle planten- en diersoorten leeft in tropische bossen. Aanhoudende ontbossing vernietigt de rijkdom aan planten- en diersoorten en zorgt voor uitstoot van ongeveer 15% van alle broeikasgassen.

Ons antwoord daarop: strategieën die ecologische netwerken veiligstellen en planten- en diersoorten beschermen, duurzame productie verzekeren en CO₂- uitstoot verminderen.

¹ DGIS (Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking) is verantwoordelijk voor het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid en voor de coördinatie, uitvoering en financiering daarvan.

Belangrijke doelstellingen in het Boekjaar 2011-2013 zijn.:

- Nieuwe beschermde gebieden en verbeterde omstandigheden voor populaties kernsoorten in reeds bestaande natuurnetwerken.
- 10 miljoen hectare houtkapconcessies in tropische bossen worden beheerd volgens een geloofwaardig certificeringssysteem
- Afname van het verlies van gebieden met een hoge natuurbeschermingswaarde die het gevolg zijn van landbouw
- Lokale gemeenschappen hebben baat bij verbeterde bosbeheerplannen en gerelateerde kleinschalige economische activiteiten (Community Based Natural Resource Management).
- De afname van het verlies van bos in prioriteitsgebieden wordt gefinancierd uit REDD-programma's (Reduced Emissions from Deforestation and Forest Degradation).

2.4.2. Zoetwater-ecosystemen

Ongeveer 125.000 vermelde soorten zijn afhankelijk van een zoetwaterleefomgeving, waaronder vissen, weekdieren, reptielen, insecten, planten en zoogdieren. Door hun beperkte omvang en hoge productiviteit behoren rivieren, meren en moerassen tot de rijkste en kwetsbaarste leefgebieden op aarde. Onze strategie concentreert als eerste op ecologische netwerken die beschermde gebieden met elkaar verbinden en een natuurlijke rivierdynamiek zekerstellen, daarnaast op oplossingen voor adaptatie aan klimaatverandering (ook in Nederland) en als laatste op het verkleinen van de watervoetafdruk

Belangrijke doelstellingen voor het Boekjaar 2011-2013 zijn:

- 5 miljoen hectare waterrijke gebieden beschermd volgens de Ramsar Conventie
- De natuurlijke rivierdynamiek herstelt in de Zambezi, Yangtze en de Nederlandse Zuidwestelijke delta en de vrije stroming in 4 andere belangrijke rivieren (Amur, Luangwa, Lower Shire, Borotse Plains) wordt in stand gehouden.
- De Nederlandse regering en de watersector accepteren en implementeren de ecosysteembenadering als een manier van aanpassing aan klimaatverandering, in Nederland maar ook daarbuiten.
- In vier landen is een systeem van kracht waarbij betaald wordt aan lokale gemeenschappen voor diensten die geleverd worden door het water-ecosysteem dat zij beheren.

2.4.3. Oceanen en Kusten

De 230.000 vermelde soorten die in zee leven, waaronder walvissen, dolfijnen, tonijn, haaien, zeeschildpadden en koralen, zijn slechts een fractie van de nog grotendeels onontdekte soortenrijkdom in oceanen en kusten. Onze belangrijkste strategieën zijn de ontwikkeling van beschermde zeegebieden, het duurzaam gebruik van ecosystemen door visserij en toerisme, de bescherming van dieren en planten die in zee leven en de verbetering van de verwerving van voedsel uit de zee.

Belangrijke doelstellingen voor het Boekjaar 2011-2013 zijn:

- 15 bestaande beschermde zeegebieden hebben een verbeterd beheer en twee tot drie hebben een verstevigd ecologisch netwerk.
- Principes van beheer gebaseerd op het ecosysteem (Ecosystem Based Management principles) zijn van kracht in vijf visserijen (betreffende de soorten tonijn, garnaal, witvis) en daarnaast in belangrijke beleidsorganen (EU Common Fisheries policy).
- Bijvangst van zeeschildpadden en walvisachtigen is met 10% verminderd.
- De voetafdruk van Nederlandse consumenten is met 35% verkleind doordat ze kiezen voor duurzaam gevangen en geproduceerd voedsel uit zee

2.4.4 Ecologische Netwerken en Soorten

Beschermde gebieden beslaan ongeveer 12 % van het aardoppervlak, 6% van de territoriale wateren en 0,5 % van de volle zee. Netwerken van zulke beschermde gebieden, de ecologische netwerken, vormen de kern van

biodiversiteitsbescherming. Ze verschaffen oplossingen voor veel milieu – en socio-economische problemen. Om de omvang en effectiviteit van de netwerken te vergroten focussen we ons in onze strategieën op het bouwen van sterke ecologische netwerken en de bescherming van diersoorten, met daaraan gekoppeld duurzame financiering en beheer, klimaatadaptatie, duurzaam gebruik en verbetering van levensomstandigheden van lokale gemeenschappen.

Belangrijke doelstellingen voor Boekjaar 11-13 zijn:

- Tenminste 10 bestaande door WWF-Nederland gefinancierde veldprogramma's ondernemen stappen om een ecologisch netwerk te creëren of te vergroten.
- Stabiliseren of vergroten van populaties van tenminste twaalf kernsoorten, in programma's binnen belangrijke leefgebieden.
- Creëren van maatregelen die de veerkracht vergroten van effecten van klimaatverandering ('climate change resilience building measures') in twee ecologische netwerkprogramma's, uitgaand van het concept "Natural Solutions"
- Mobiliseren van een netwerk van deskundigen binnen WWF om de laatste benaderingen van ecologische netwerken te delen, leren en toe te passen.

2.5. Groene Economie

2.5.1. Klimaatverandering

De mondiale temperatuurstijging die is voorspeld voor de komende 40 jaar vormt een bedreiging voor meer dan 30 procent van de soorten op aarde en ook voor de levensomstandigheden van miljarden mensen. Tegengaan van CO₂-uitstoot is onze centrale strategie. Hierbinnen concentreren we ons primair op het promoten van schone energietechnologie op nationale markten en wereldmarkten en op het vermijden van de uitstoot van broeikasgassen door REDD-programma's (Reduced Emissions from Deforestation and Forest Degradation).

Belangrijke doelstellingen voor Boekjaar 2011-2013 zijn o.a.:

- Aanvaarding door drie regeringen in Nederland, Europa of een van de BRIC landen van een mondiale visie op hernieuwbare energie
- Nederland bereikt de top 10 in toepassingen van schone technologie
- Internationale overeenstemming over REDD

2.5.2. Voetafdruk en Markten

Nederland consumeert grote hoeveelheden grondstoffen en is een belangrijk handels- en doorvoerland van veel producten, zoals hout, palmolie, soja en vis. Op de plaatsen waar deze grondstoffen aan de natuur worden onttrokken en waar de producten worden gemaakt, ontstaat een directe bedreiging voor leefgebieden en soorten. Onze hoofdstrategie is gericht op grondstofverwerving en consumptie. We werken met de private sector om de aanvoerketens van grondstoffen duurzamer te maken. Dit is nauw verweven met de doelen van de unit Major Accounts van het Wereld Natuur Fonds.

Belangrijke doelstellingen voor het Boekjaar 2011 - 2013 zijn:

- Substantiële toename op de Nederlandse markt (of in de doorvoerhandel via Nederland) van de aankoop van geloofwaardig gecertificeerde vis en van palmolie, soja, hout, papier en pulp.
- 3 nieuwe grote bedrijven reduceren hun broeikasgasuitstoot als *Climate Savers* (WWF programma voor absolute CO₂ reductie).
- Nederland en tenminste 2 andere regeringen implementeren activiteiten die leiden tot een duurzamere, op ecologisch evenwicht gebaseerde economie.
- WNF heeft tenminste twee nieuwe missiepartners en zes supporting partners die gezamenlijk activiteiten ontplooiën.

2.5.3. Thematische integratie

Het besluit om gezamenlijke activiteiten te bevorderen op de thema's zoals hierboven beschreven is weloverwogen genomen, omdat succesvolle natuurbescherming een multidisciplinaire teamaanpak vereist. Zo omvat het Noordpoolprogramma de thema's bijvoorbeeld *Ecologische netwerken en Soorten, Oceanen en Kusten, Klimaatverandering* en *Voetafdruk en Markten*.

3. Geloofwaardigheid en Impact

3.1. Wetenschappelijke fundering en Samenwerking

We hebben geleerd van de recente discussie rond het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). We zullen het management van onze kennis verstevigen en de processen van de totstandkoming van rapporten en communicatiematerialen herzien.

Het is van groot belang om onze wetenschappelijke en onpartijdige reputatie te koesteren en te versterken. We streven er ook naar om met tenminste één universiteit of wetenschappelijk instituut een meer structureel partnership te ontwikkelen.

3.2. Focus

Het Wereld Natuur Fonds concentreert zijn activiteiten in toenemende mate op een aantal kerngebieden en -landen. Onze concentratie afwegingen baseren we op:

- a) onze natuurbeschermingsstrategie
- b) de operationele capaciteit van het WWF-kantoor of partner ter plaatse;
- c) het vermogen om de ecologische voetafdruk in opkomende economieën te beïnvloeden
- d) de mate van of het potentieel voor betrokkenheid van de burgerlijke samenleving (civil society).

Het resultaat zal zijn dat ruim 90% van de programma-investeringen naar ongeveer 15 tot 18 (van de 63) WWF-kantoren gaat.

Onze Afrika-strategie is een praktische toepassing van deze aanpak. In de komende drie jaar zullen we ons geleidelijk terugtrekken uit West- en Oost-Afrika en onze investeringen concentreren in Centraal- en Zuidelijk Afrika. De inhoud van ons werk in deze regio's zal ook in lijn komen met de nieuwe natuurbeschermingsstrategie met een additionele nadruk op handel, markten en klimaatadaptatie.

3.3. Natuurbescherming in Nederland

Dat Nederland 85% van zijn oorspronkelijke biodiversiteit heeft verloren is een schokkend feit. Maar er is een kans om, samen met partners, de soortenrijkdom te vergroten door het herstel van natuurlijke processen (zoals overstromingen, verhoging waterpeil, sedimentatie, natuurlijke begrazing) en de herintroductie van charismatische diersoorten als de steur, de eland en de visotter. Natuurontwikkeling in de delta en in de kustgebieden kan ook dienen als een manier om de effecten van klimaatverandering op te vangen. Een uitdagende visie voor de Nederlandse natuur en een reeks van voorbeeldprojecten waarin ecosystemen worden hersteld, geven ons de middelen om de WNF-manier van natuurbescherming te etaleren aan Nederlandse autoriteiten, bedrijfsleven en burgers.

Het Wereld Natuur Fonds wil ook jongeren in contact brengen met de natuur. Dit is tevens een kans om de goede voorbeelden van natuurbescherming dicht bij huis en internationaal te laten zien. Het draagt bij aan het bewustzijn onder jongeren over de waarde van de natuur in binnen- en buitenland. Op latere leeftijd zullen zij door dit bewustzijn en de indrukwekkende natuurbelevissen positieve bijdragen leveren die beslissend kunnen zijn voor de bescherming van de (wereldwijde) natuur. We doen dit in samenwerking met terreinbeheerders en natuuronderwijs specialisten.

We zijn voornemens om in de komende drie jaar de bestedingen aan projecten in Nederland met ongeveer 50% te laten stijgen.

3.4. Het meten van Impact

Metten is weten. Bij de herziening van onze driejarenstrategie hebben we stilgestaan bij de identificatie en monitoring van kritische indicatoren om impact te kunnen meten en hebben we gekeken hoe we deze indicatoren in toenemende mate kunnen integreren in het ontwerp van nieuwe en vernieuwde programma's. Dit maakt deel uit van een verbetering van onze monitoring en evaluatie-aanpak in het algemeen die we samen met de unit Planning, Monitoring en Evaluatie uitvoeren. Dit zal ons helpen bij het beter traceren, volgen en communiceren van resultaten.

3.5. Het WNF binnen het netwerk

Als een van de grootste geldschieters van het wereldwijde Netwerk speelt het WNF een sleutelrol bij de formulering en uitvoering van het internationale beleid. Voorheen gebeurde dit met name via een dialoog met het Internationale Secretariaat in Gland. Intussen is er een nieuwe structuur rond netwerk comités (NET, CC, OC, MC, Partnership Committee en de vele shareholdergroepen rond Network Initiatives) opgezet. Als grote geldschieter wordt het Wereld Natuur Fonds voor bijna alle comités uitgenodigd. Omdat deze comités een groot tijdsbeslag leggen op leden van het management, willen we onze inzet strategisch verdelen. Voor de effectiviteit van onze inzet is het van belang binnen het netwerk strategische allianties te sluiten. Ons voornemen is om de alliantie met de US verder te verdiepen en uit te breiden. Daarnaast willen we onze goede relatie met een aantal BRIC landen (vooral Rusland, Indonesië en Brazilië) verder verdiepen.

Wij zullen ons binnen het netwerk inspannen voor:

- Investerings in en capaciteitsopbouw van opkomende kantoren in kernlanden als Brazilië, de Guyana's, Rusland, China, Indonesië en Zuid-Afrika.
- Verhogen van effectiviteit en efficiency binnen het netwerk (vooral rond netwerk services)
- Het terugdringen van de bureaucratie en de vele lagen van besluitvorming
- Focus op de 'core business', het veilig stellen van de rijkdom aan plant- en diersoorten op aarde door effectieve gebiedsbescherming, gericht beleid en terugdringen van bedreigingen.

3.6. Verdieping en uitbreiding programmatische relatie naar ten minste vier gebieden (Indonesië, Brazilië, Rusland en China)

Met Brazilië heeft het Wereld Natuur Fonds de weg bereid voor een nieuw "twinning"-concept voor het Netwerk. Met Indonesië en Rusland gaan we eenzelfde kant op en werken we op een hoger strategisch niveau samen dan voorheen. Dit verandert tevens de rol van onze medewerkers als supervisor in dat van partner en adviseur. In het kader van onze wens het netwerk op te bouwen in de BRIC-landen willen we na Indonesië en Brazilië in Boekjaar 2011 ook een programmatische relatie aangaan met Rusland. In de komende jaren zullen we ervaringen met de verschillende kantoren evalueren (waarbij we vooral ook de kantoren van elkaar willen laten leren) en bestendigen. Ook willen we bekijken of we een stap kunnen zetten om, voorlopig als laatste, China kunnen opnemen als kantoor voor programmatische samenwerking. Daarnaast willen we onze band verdiepen door mee te denken in elkaars strategische visies, eventueel mee te draaien in besturen (we zijn al vertegenwoordigd in het bestuur van WWF-Rusland) en meer samen te werken in de aanpak van netwerkbrede kwesties.

4. Conclusie

"Geef de Aarde door" is de kernboodschap van onze natuurbeschermingsstrategie en belichaamt de verantwoordelijkheid die wij allemaal hebben om de ecosystemen te beschermen, als basis voor al het leven op aarde.